

Dades per a la brioflora dels guixos de Catalunya

Montserrat Brugués, Rosa M. Cros i Francisco Lloret

Botànica. Facultat de Ciències. Universitat Autònoma de Barcelona. 08193 Bellaterra

Les principals zones gipsícoles de Catalunya s'estenen per l'altiplà central català i es troben en les comarques de l'Anoia, la Segarra i la Noguera. Aquests guixos es van dipositar durant l'Eocè i l'Oligocè en assecar-se el mar interior que cobria aquest territori. El clima dominant en l'àrea estudiada és el mediterrani semiàrid continental. La vegetació climàtica correspon al carrascar (*Quercetum rotundifoliae*) i a la roureda seca (*Violo quercetum fagineae*). Actualment el paisatge està dominat per conreus de secà i per timonedes gipsícoles continentals, sobretot per la timoneda de ruac i trintícola (*Ononidetum tridentatae*).

La riquesa d'espècies en la zona estudiada és apreciablement inferior a la de les zones gipsícoles properes de la depressió central de l'Ebre. Aquesta diferència es deu sobretot a la manca d'espècies halòfiles, les quals tenen una important representació en la brioflora dels Monegros (Casas 1970, Casas & Brugués 1978). D'altra banda, a l'altiplà central català hem trobat alguns tàxons notables, com *Acaulon casasianum* (Brugués & Crum 1984), *Tortula caninervis* ssp. *spuria* var. *spuria* (Martínez et al. 1991) i *Crossidium seriatum* (determinat per M.J. Cano) que no consten al catàleg dels Monegros. Tampoc hi consten: *Aloina aloides*, *Barbula convoluta*, *Didymodon acutus*, *D. cordatus*, *Phascum cuspidatum*, *P. pipitocarpum*, *P. vlasovii*, *Pottia bryoides* i *Tortella inclinata*. L'única hepàtica recol·lectada és *Riccia crustata*.

Localitats estudiades

1. Anoia. Castellfullit de Riubregós.
31TCG72. 500 m.	6. La Noguera. Ponts.
31TCG44. 380 m.
2. La Segarra. Torà de Riubregós.
31TCG62. 450 m.	7. La Noguera. Ponts.
31TCG43. 400 m.
3. La Segarra. Biosca 31TCG63. 450 m.	8. La Noguera. Tudela de Segre.
31TCG43. 400 m.
4. La Segarra. Sanahuja.
31TCG53. 400 m.	9. La Noguera. Gerb. 31TCG13. 250 m.
5. La Noguera. Ribelles.
31TCG53. 380 m.	10. La Noguera. Balaguer.
31TCG13. 250 m.

Catàleg de molses i hepàtiques

- Acaulon casasianum* Brugués & Crum.
1, 2, 4, 8.
- Acaulon triquetrum* (Spruce) C. Müll.
1, 2.
- Aloina aloides* (K.F. Schultz) Kindb.
1, 3, 4, 9, 10.
- Barbula convoluta* Hedw. 5.
- Barbula unguiculata* Hedw. 4.
- Bryum argenteum* Hedw. 3, 4.
- Bryum bicolor* Dicks. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9.
- Bryum torquescens* B. & S. 1.
- Crossidium crassinerve* (De Not.)
Jur. 1, 4, 10.
- Crossidium seriatum* Crum & Steere.
4 (det. per M.J. Cano).
- Dicranella howei* Ren & Card. 1, 4, 9.
- Didymodon acutus* (Brid.) Saito.
1, 2, 3, 9, 11.
- Didymodon cordatus* Jur. 8.
- Didymodon luridus* Hornsch. ex Spreng.
1, 3, 4.
- Didymodon fallax* (Hedw.) Zander. 9.
- Didymodon vinealis* (Brid.) Zander.
1, 3, 5, 6.
- Encalypta vulgaris* Hedw. 10.
- Funaria hygrometrica* Hedw. 1.
- Grimmia orbicularis* Bruch ex Wils. 1, 3.
- Grimmia pulvinata* (Hedw.) Sm. 1.
- Gymnostomum viridulum* Brid. 4.
- Homalothecium lutescens* (Hedw.)
Robins. 1.
- Hypnum cupressiforme* Hedw. 1.
- Phascum curvicolle* Hedw.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10.
- Phascum cuspidatum* Hedw. 1, 6.
- Phascum floerkeanum* Web. & Mohr. 1, 2.
- Phascum piptocarpum* Dur. et Mont.
1, 2, 3.
- Phascum vlassovii* Laz. 1, 2 (Guerra et al.
1991).
- Pleurochaete squarrosa* (Brid.)
Lindb. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9.
- Pottia bryoides* (Dicks.) Mitt. 3.
- Pottia lanceolata* (Hedw.) C. Müll.
1, 4, 7, 9, 10.
- Pottia starkeana* (Hedw.) C. Müll. 1, 4, 9.
- Pseudocrossidium hornschuchianum*
(K.F. Schultz) Zander. 1, 4.
- Pterygoneurum ovatum* (Hedw.)
Dix. 1, 2, 5, 7, 10.
- Rhynchostegium megalopolitanum*
(Web. & Mohr) B., S. & G. 9.
- Tortella inclinata* (Hedw. f.) Limpr. 3, 8.
- Tortula brevissima* Schiffn.
1, 2, 4, 6, 7, 9, 10.
- Tortula caninervis* (Mitt.) Broth. ssp. *spu-*
ria (Amann) Kramer var. *spuria*. 8.
- Tortula muralis* Hedw. 1.
- Tortula revolvens* (Schimp.) G. Roth
var. *obtusata* Reim.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10.
- Tortula ruralis* (Hedw.) Gaertn., Meyer
& Scherb. 4, 8.
- Trichostomum crispulum* Bruch
1, 4, 5, 6, 8, 9, 10.
- Weissia triumphans* (De Not.) M. Hill
var. *pallidiseta* (H. Müll.) Husn. 9.
- Riccia crustata* Trab. 4.

Agraïments

Agraïm a M.M. Sanz i a V. Canalís la col·laboració en la recol·lecció i l'estudi de material durant la primavera de 1984 i a la Dra. C. Casas la confirmació d'algunes espècies.

Bibliografia

- Brugués, M. & Crum, H. 1984. *Acaulon casasianum*, a new moss from Spain. *Lindbergia* 10: 1-3.
- Casas, C. 1970. Avance sobre el estudio de la flora briológica de los Monegros (Valle Medio del Ebro). *Acta Phytotax. Barcinon.* 6: 5-12.
- Casas, C. & Brugués, M. 1978. Nova aportació al coneixement de la brioflora dels Monegros. *Anales Inst. Bot. Cavanilles* 35: 103-114.
- Guerra, J., Jiménez, M.N., Ros, R.M. & Carrión, J.S. 1991. El género *Phascum* (Pottiaceae) en la Península Ibérica. *Cryptogamie, Bryol. Lichénol.* 12: 379-423.
- Martínez-Sánchez, J.J., Ros, R.M. & Guerra, J. 1991. Briófitos interesantes de zonas ye-síferas del sudeste árido de España. *The Bryologist.* 94: 16-21.

Manuscrit rebut el novembre de 1992